NĂM THỨ MƯỜI HAI — SỐ THỨ 2197 — NGÀY THỨ TƯ 16 JUILLET 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Một năm	6 $ 00	6 $ 70	6 $ 80	6 $ 30	6 $ 60	12 $ 00
Các hàng vị công-sở	»	9.00	8.00	7.00	9.00	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER. Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH. Rédacteur en chef: PHẠM-DUY-LỐC. Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUÂN

Adresse télégraphique: TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI. Téléphone n° 150

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE N° 2452

ANNONCES. Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large. Une seule insertion . . . 0 $ 30 le c/m. Par contrat annuel: Par centimètre et par insertion . . . 0 $ 15 le c/m. Réclame dans la 1re page . . . 2 $ la ligne. Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m. On traite à forfait pour les contrats importants.

Cai chương-trình làm một thứ sách cho trẻ-con xem nên như thế nào?

Như bài trước đã nói, trẻ con cũng như người lớn, cũng cần phải có cái đồ ăn nuôi hồn bồ óc cũng với cái đồ ăn như nuôi sống bổ sức cũng nhu-yếu luôn luôn, ngoài sự học ở trong lớp học nhà trường cũng cần phải có sách có báo cho trẻ con đọc: cái thứ đồ ăn cũng rất nhu-yếu cho trẻ con đó ở trong văn-khố quốc-văn ta hiện bây giờ chưa có, cần phải lấy làm cấp-vụ mà làm trước ngay; điều ấy mong ở các nhà giáo-dục, các nhà trước-thuật nhà vì cái tương-lai của nước mình là bọn thiếu-niên kia mà gấp gấp lưu tâm trù-liệu tới; ta không dám bạo nhận là một nhà giáo-dục hay một nhà trước-thuật mà cả gan múa rìu mắt thợ, bàn dày bàn mỏng đến cái công việc mình không phải chuyên môn. Song, thiết tưởng cái vấn-đề giáo-giục là một cái vấn-đề khẩn cấp của cả quốc-dân ta bây giờ mà cũng là một chuyện công-ích phàm làm quốc-dân ai cũng cùng phải góp một phần lo tính; vậy cũng xin lấy cái ý-kiến thô-thiển mà phác-họa một cái chương-trình làm thứ sách ấy như sau này để chất-chính cùng các nhà giáo-dục, các nhà trước-thuật ta, may có được điều gì thái-thủ chăng, cốt là vị một cái mục-đích thành thật thiết tha là hô-hào cho nên việc, nhắc-nhở cho đừng quên, cho hàng muôn hàng ngàn kẻ quốc-dân trừ-bị khôi-ngô ngoan-ngoãn của ta đương ngong ngóng thèm thuồng, trông có được một miếng gì để nuôi hồn bổ óc hằng ngày không khác gì đói cơm khát sữa kia chóng không đến nỗi tinh-thần khô héo, thần-trí mỏi mệ về nỗi vô sư sách mãi vậy.

Nói rằng làm một thứ sách cho trẻ con xem thì trước hết phải biết những trí-thức gì là cần phải tưới tẩm cho cái sức óc non nớt của trẻ con, những điều kiến-văn gì là cần phải cóp-nhặt cho cái tai mắt hẹp-hòi của trẻ con, nên dẫn-dụ cho trẻ con những tính hay nết tốt gì, nên đưa dắt cho trẻ con những đường ngay nẻo thẳng nào; sự giáo-dục của loài người từ xưa đến nay, từ đông đến tây, không ngoài ba mục lớn: là đức-dục, trí-dục với thể-dục mà thôi; người lớn có cách đức-dục, trí-dục, thể-dục cho người lớn thì trẻ con cũng phải có cách đức-dục, trí-dục, thể-dục cho trẻ con; theo từng thời-đại, từng xứ sở mà định-liệu cái phương-châm đức-dục, trí-dục, thể-dục của người ta, đối với người lớn thì cái trình-độ giáo-dục phải cao rộng hơn mà đối với trẻ con hơi thấp hẹp một tí, sao cho vừa cái tầm con mắt lỗ tai, khiếu tim khối óc của từng bậc người, cho những điều sở-văn sở-kiến, sở học sở tri hun xông được chóng, thấm-thía được sâu mà người ta được chịu cái thực ích giáo-dục; mà cho được như thế, lại phải khéo biết lựa theo cái tâm-lý của mọi bậc người; cái học tâm-lý với cái học giáo-dục vốn là có quan-hệ mật-thiết với nhau; các trường sư-phạm đời nay phải chuyên tình về môn học tâm-lý lắm là thế: tâm-lý trẻ con có khác với tâm lý người lớn, trẻ con phần nhiều có tính tò-mò thóc-mách, ham mới thích lạ, cái gì cũ là chóng chán, cái gì tẻ là không ưa, muốn hoạt động mà không chịu an thường, muốn biết nhiều mà không chịu nghĩ kỹ: cái đồ để dạy trẻ con cái gì cũng phải như đồ chơi của trẻ cả, cũng mỗi ngày mỗi mới, mỗi lần mỗi lạ, trông thì đẹp mắt, nghe thì vui tai, thích giải không khó lắm mà hiểu được ngay, lời lẽ không cao lắm mà nói có vị thì mới hợp với tâm-lý trẻ con, trẻ con mới ham mới thích; mà phàm người ta hễ cái gì đã ham đã thích thì tinh-thần tất phấn phát, ngộ-tính với ký-tính đều bội tăng lên, sở-đắc về sự dạy như thế tất là không ít. Ấy cái phương-châm giáo-dục trẻ con như thế, thì cái chương-trình làm một thứ sách cho trẻ con xem cũng không ngoài cái phương-châm khéo-léo đó được.

Nói về đức dục. — Sự đức-dục của trẻ-con ta ở vào cái thời-đại này, xứ sở này, chẳng nói thì ai cũng biết là tất phải có hiếu hữu, trung-tín, lễ nghĩa, liêm sỉ, nhân ái, từ nhượng là những đạo đức tổ truyền của xã-hội ta, lại phải có mạo hiểm, nhẫn-nại, hoạt-bát, tiến-thủ, ái-quốc, hợp quần là những đức-tính không có không được ở thời-đại này; nhưng nếu hết ngày này đến ngày khác, hết câu nọ đến câu kia, đọc như đọc thần-chú, nhai như nhai bã mía mà bắt trẻ phải để tai nghe, đem bụng nghĩ, lầm trí nhớ thì còn gì vô vị bằng; mà cái gì đã đến bó-buộc người ta về một cái công chuyện khổ sai thì còn có chút hứng thú gì mà hăm hở, mà hăng-hái, mà dụng sức chuyên tâm, hòng có sở-đắc được nữa; nay đem những điều chủ-yếu về đức-dục mà chứng dẫn những chuyện cổ-tích, bày đặt những chuyện ngụ-ngôn; cũng là một chữ hiếu mà bảo một đứa trẻ phải quạt nồng ấp lạnh, phải sớm ngọt tối bùi, phải cung kính vâng lời, phải yêu thương hết bụng, cứ thế nói mãi thì có đứa đến buồn ngủ, đến phát phiền, mà giá cho trẻ nghe những chuyện vua Thuấn với ông Cổ-Tẩu, thầy Sâm với ông Tăng Tích thế nào thì có khi nghe đến quên ăn quên ngủ được.

Nói về trí-dục. — Muốn luyện cho trẻ con có đủ cái trí-thức dự-bị để sau này ứng-phó được cái sự sinh-hoạt hằng ngày, làm một phần quốc-dân kiện-toàn, đóng một đầu nhân-loại tiến-hóa thì lịch-sử địa-dư tất phải am-hiểu, cách-trí toán-pháp tất phải tinh tường, tất phải biết chính-trị pháp-luật của quốc-gia, tất phải biết phong-tục nghệ-nghiệp của xã-hội; song, những điều nghe thấy ấy đối với lỗ-tai con mắt đứa trẻ con thì không khỏi cái gì cũng chán như cơm nếp nát hết, còn làm sao mà hiểu, làm sao mà nhớ, làm sao mà thần hội tâm thông; nay đem những điều ấy mà khéo diễn tả một cách mới lạ cho tai mắt trẻ con, tưởng bất-kỳ đứa trẻ nào, nghe nói chuyện đi chơi vịnh Hạ-long thú vị là nhường nào, lên Ba bể phong cảnh có những gì, vì lẽ gì mà có sấm, có chớp, có gió, có mưa, tại làm sao mà chạy được tàu xe, truyền được giây điện ống nói thì chắc đứa nào cũng lấy làm hớn-hở vui-cười.

Nói về thể-dục — Các nhà sinh-lý-học đã có nói: sự thể thao để cho người ta tự do vận-động lấy thì bao-giờ cũng tốt hơn là có kỷ luật bắt buộc, có trình hạn nghiêm ngặt, làm cho người ta thân-thể được phát-đạt một cách tự-nhiên; thử nghiệm trong cái trường dạy thể-thao không mấy người thích tập mà ra khỏi lớp học, chơi rỡn với nhau đánh quần, đánh ban, thi chạy thi bơi, tập nhảy tập lội, trông người nào người nấy vui-vẻ gắng gỏi lạ thường; cho nên dạy thể-dục cho trẻ-con, cần phải làm sao cho trẻ tự hiểu được sức mạnh nên biết giữ-gìn, tật bệnh nên biết phòng ngừ, mà cái phương-pháp thế nào để giữ-gìn, thế nào để phòng ngừ lại tự am thuộc mà làm lấy được một mình; những bài học vệ-sinh cùng những sách dạy thể-dục thì thật khó làm sao mà bắt cho trẻ nhớ được làm lòng, nhưng nếu nghe câu chuyện một đứa bé không cẩn tật mà đến nỗi trúng phong nhiễm độc, một đứa bé giỏi đánh quần mà được những giải thưởng tiếng khen thì bụng khuyến giới tự-nhiên phải bồn-chồn nóng-nảy.

Thiết tưởng cái chương-trình làm thứ sách cho trẻ-con đọc nên dùng một cái phương-pháp như thế thì trực tiếp tức là cái quả bổ dưỡng tinh-thần rất thích mà gián-tiếp lại tức là cái lợi-khí phổ-thông giáo-dục rất màu vậy. Xin các nhà giáo-dục, các nhà trước thuật ta lưu-ý cho.

T.

BẮT MẠCH BẰNG VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Một người làm ở sở vô tuyến-điện ở Cardiff bị đau tim, tỏ ý muốn được một ông lang họ nhà mình là bác-sĩ Ticehurst ở Saint-Léonard, nghĩa là chỗ các 300 kilomètres xem mạch cho.

Một ông lang ở Cardiff bèn đặt máy nghe mạch trên ngực người ốm, ở trên lại đặt cái máy vô-tuyến điện thoại. Bác-sĩ Ticehurst ở Saint-Léonard nghe thấy tim cử-động, song không được đủ rõ lắm nên không thể quyết đoán về bệnh-tình thế nào. Nhân việc ấy nay mai các bác-sĩ sẽ thí nghiệm việc nghe bệnh bằng vô-tuyến điện-thoại.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 14 và 15 Juillet 1924

Hội 14 Juillet tại Pháp

Gởi nóng cuộc điểm-binh phải bãi. Quan Doumergue và quan Herriot để vòng hoa trên phần mộ người tử sĩ vô danh.

Việc cách-mệnh ở Brésil

Tin Sao-Paulo. Quân khởi-nghịch bị vây.

Thủy tai ở Trung-hoa

Tin Thiên-tân — Cái thế nước ở Thiên-tân rất là nguy-ngập. Phá đê cho nước chảy vào các thôn xã, thì thành phố thoát được.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 15 Juillet 1924

Cuộc bay vòng thế-giới của Hoa-kỳ

Các phi-hành-gia Hoa-kỳ bay vòng thế-giới tới Paris ngày hôm qua. Trước khi các phi-hành-gia đỗ ở trường bay Bourget, mà công-chúng hoan-hô, có lượn trên khải-hoàn-môn Etoile để kính chào phần mộ người tử-sĩ vô-danh. Sau khi các phi-hành-gia đặt hoa trên phần mộ người tử-sĩ vô-danh, thì các phi-hành-gia đến nhà thị-xảnh và dinh quan Giám-quốc Trung úy Wac có nói: Khi tôi tới trên thành Verdun, tôi nghĩ như đến nơi tổ sinh-trưởng vậy.

Ngày hội 14 Juillet

Nhân dịp ngày hội 14 Juillet, ở khải-hoàn-môn có làm lễ rất cảm-động. Quan Giám quốc, các quan thượng thư và tòa trị sự hai nghị-viện có đến dự lễ. Đại-tướng Gouraud có giao một lá cờ cho các nhà thương-binh.

Bản luật đại xá tại nghị-viện

Thứ dân nghị viện bàn rất là kịch-liệt, rồi bỏ 325 phiếu ưng-thuận bản luật đại-xá. Số phiếu phản-đối là 185.

Cuộc hội nghị Londres

M Young tới Londres. Chánh-phủ Hoa kỳ cử ông vào chức cố-vấn của MM Kri log và de Logan, là đại-biểu Hoa-kỳ tại cuộc hội-nghị Londres.

Quan Herriot đã đi Londres, có 20 nhà giám-định đi với ngài.

Việc cách-mệnh ở nước Brésil

Cái phong-trào phản đối chánh-phủ trung-ương lan ra chung quanh châu Saint Paul. 200 người bị thương. Quân khởi nghịch tiến lên Santos.

Tự do diễn đàn

Tư-cách một nhà sư-phạm

(Tiếp theo)

Nghiêm. — Thầy giáo cần phải nghiêm, học-trò có sợ thầy thì thầy bảo mới nghe. Nhưng nghiêm là nghiêm về cách ăn nói, đi đứng, chớ không phải cứ đánh cứ phạt. Ta thường nói: « Thứ nhất hay chữ, thứ nhì dữ đòn », nhẽ ấy cũng không đúng lắm, nhiều người trong lớp bao giờ cũng có roi mây, vậy mà học-trò vẫn hỗn vẫn kém; cái gì cũng quên, trước đánh thì nó sợ quá mà mất cả tinh thần, sau đánh lắm hóa dạn. Nếu thầy nghiêm quá, thì học-trò với thầy xa cách nhau, không bao giờ học-trò dám thổ lộ hết tính tình, thành ra không biết tính nó mà sửa đổi. Dù vốn nó có hỗn láo, dối dá, nhưng trước mặt thầy vẫn phải khép nép sợ hãi, thành ra học-trò hóa ra giả đạo-đức cả. Nó sợ thầy quá thì giá có quên điều gì, ngờ điều gì, cũng không dám hỏi, thành ra học hành không tấn tới. Nếu thầy dễ quá thì học-trò nhờn, thành ra trong trường không có kỷ luật phép tắc, không những hại cho sự học hành, mà tính nết học-trò cũng hư hỏng từ đấy. Vậy ta phải làm thế nào? Ta phải nghiêm, nhưng ta lại tỏ cho học-trò biết ta có bụng yêu chúng, ta yêu chúng, chúng yêu ta. Tính tình người ta ai cũng thế, ai yêu mình, ai mà mình yêu, bảo mình điều gì thì mình muốn nghe. Thầy yêu trò, trò yêu thầy, thầy dạy trò muốn nghe, vì sợ không nghe thì thầy giận. Nếu trò yêu thầy, thì nó thổ lộ hết tính tình, cách cử-chỉ, hành-động tự nhiên, chứ không đạo đức giả: như thế thầy ta biết rõ tâm tính học-trò mà sửa đổi. Điều gì học-trò quên, học-trò ngờ, hay học-trò có ý riêng thì hỏi, thầy cắt nghĩa, thế thật là lợi cho sự học của trẻ nhiều lắm, vì có suy nghĩ mới gọi là học. Sau hết, khi thầy yêu trò, là thầy bảo cho học-trò biết người ta giàu hay nghèo, sang hay hèn, thật thà lương thiện thì đều đáng yêu đáng quí.

Tha thứ. — Tính trẻ con nhẹ nhàng, nó không nghĩ, không để ý tứ vào vật gì lâu bao giờ, như con bướm bay hết hoa nọ sang hoa kia, thành ra nhiều khi nó không định làm lỗi mà nên lỗi. Phàm người ta đáng phạt là khi nào lỗi ấy mình định làm. Nếu hễ thấy trái ý mà phạt luôn, đánh luôn, không những không công bằng, học trò giận mà lại làm chúng mất tinh-thần; sau chính là một cái gương xấu cho trẻ.

Kiên nhẫn. — Người nào cũng có tính tốt tính xấu; đứa trẻ nào nhanh nhẹn, chóng hiểu thì thường lại chóng quên, mà tính khí không được thuần cẩn lễ phép lắm; đứa nào chậm chạp nhút nhát thì lại nhớ lâu, cẩn thận và lễ phép, vậy thầy không nên thấy nó chậm chạp mà vội ghét bỏ. Hỏi nó câu gì, chắc nó không giả nhời ngay được, thầy bảo ngay câu giả nhời, như thế thì không kịp nghĩ. Trong cách dạy học, cốt để học-trò nghĩ, học-trò tìm, khi nào học-trò không tìm được thì thầy phải giúp nó bất đắc dĩ lắm thì thầy mới bảo. Trước hết dạy học-trò cốt cho suy nghĩ, chứ có phải bắt nó thuộc hết những điều thầy bảo đâu? Sau nó tìm được điều gì thì nó vui, nó tìm mãi và nó nhớ lâu, chứ cứ bảo cho nó thì nó không chịu suy xét mà điều đó rồi nó cũng dễ quên. Nhiều người khi hỏi học-trò, cậu học-trò giả nhời dù có đúng nhiều, nhưng mà một ít thì tính thầy nóng nảy, giả nhời ngay « Không, không, » « không phải thế » « non, non, » « ce n'est pas cela » thành ra học trò xấu hổ. Nó tự nghĩ, ta còn kém lắm, ta chưa thể tìm được lẽ gì; từ đấy hễ thầy hỏi thì nó cũng không nghĩ nữa mà may có điều gì nó biết nó cũng không nói, thế có phải làm nản nó không? Phàm khi học-trò giả lời, trong câu nó có chỗ phần hỏng một phần được, thì phải khen cho nó về phần được, nói thế là được, để cho nó mừng, nó tự nghĩ ta có thể suy xét được mà từ nay cố tìm tòi. Nhưng về sau lại phải thêm rằng chỗ ấy hỏng vì lẽ ấy. Như thế, nó biết điều hay mà làm mãi, điều dở mà tránh luôn.

Chuyên. — « Cần bắt như chuyên » chữ chuyên không những cần cho học trò mà cần cho cả thầy nữa. Nếu thầy thường nghỉ, học-trò mất bài học, bài làm, phí thì giờ của chúng đã đành nhưng cũng chẳng mấy lúc rồi chán nản học hành. Bởi thế có một đôi khi có trường ở nhà quê có ngày không có một người học-trò nào; đứa nào nó chán ngay thì bỏ, đứa nào còn muốn học nhưng nó nghĩ ta đến chẳng có gặp thầy.

Cẩn thận. — Tính trẻ nhẹ nhàng, hay chán, không bao giờ để ý lâu vào việc gì. Thầy phải làm gương cho học-trò. Nội việc gì thầy làm cũng phải cẩn thận để cho học-trò bắt chước. Chúng còn bé thì bắt làm ít nhưng việc gì cũng phải cẩn-thận, chỉ làm một nhưng được cả một; sang năm lớn hơn chỉ làm hai nhưng được cả hai; ngày sau lớn, làm mười ít ra cũng được chín. Nếu chính thầy không cẩn thận, dạy nhiều bài mà không kỹ, học-trò bắt chước mà không cẩn thận, làm mười mà khó được một. Đến lúc vào đời, làm nhiều việc mà kết quả không hay lắm.

c) Đối với cha mẹ học trò. — Thầy giáo là người thay mặt cha mẹ học-trò để dạy chúng, vậy mà thầy giáo đối với cha mẹ học-trò lại lãnh đạm được ư? Nhiều người nói: « Ta ăn lương nhà-nước, ta chỉ biết dạy trẻ, còn cha mẹ trẻ ta không biết ». Lời nói ấy thì sai quá, thật là mình tự hạ, thế chẳng tỏ ra rằng mục-đích mình đi gõ đầu trẻ chỉ để lấy mỗi sinh nhai sao? Dạy học-trò, không những chỉ dạy cho nó biết các khoa học ở nhà trường như cách-trí, địa-dư, sử-ký, như thế còn thiếu nhiều, lại còn phải chăm về đường đức-dục. Trong một ngày, đứa bé chỉ ở nhà trường có năm giờ rưỡi còn thì ở nhà. Vậy học đường giáo-dục cần phải liên lạc với gia-đình giáo-dục, vì thế thầy giáo với cha mẹ học trò cần phải giao thiệp mật thiết với nhau luôn; như thế thầy biết rõ tính nết học-trò biết nó ở nhà làm gì, để mà sửa đổi tính nết nó. Khi đứa trẻ thấy cha mẹ nó thân với thầy, chắc nó cũng thêm yêu thầy.

Cha mẹ học-trò ở chốn thôn ổ, phần nhiều vô học, tính khí tục tằn thô-bỉ, giao-thiệp với họ thật là khó chịu; vì thế mà nhiều ông giáo muốn xa bẩn học trò để khỏi bận vào mình; chắc cha mẹ học-trò không thiết thầy mà cũng chẳng mấy lúc thiết việc học của con; trước là lỗi thầy, sau nếu thầy bảo thầy chỉ biết dạy học-trò thế thì thấp lắm. Không cứ ra bài, cắt nghĩa mới gọi là dạy, không cứ cắp sách đến trường mới gọi là học. Nhà-nước mà bổ một ông giáo về nơi nhà quê; lương mỗi tháng bốn năm chục, mà học trò chỉ có độ hai mươi tên, vậy thì mục-đích ra làm sao? Nhà-nước cho chốn thôn ổ ít học-thức như là chỗ tối, các ông giáo học-thức cao, như là bó đuốc, cốt đem bó đuốc mà soi chỗ tối. Vậy thì chỗ nào chẳng soi, hà cớ gì khư khư chỉ soi một chỗ, thế chẳng phải là chưa hiểu cái chức-vụ mình ư? Nếu thầy giáo với bố mẹ học-trò thân mật thì trong khi giao-thiệp chuyện trò, thầy nói điều phải điều trái, phong tục nhà quê, điều nào hay nên giữ, điều nào dở nên bỏ, cách ăn ở hợp vệ-sinh; thế chẳng mấy lúc dân cư được lợi dụng cái sự học đương thời. Thế chẳng cao lắm ru? Thầy giao-thiệp với cha mẹ học-trò, thế là dạy cho dân cư biết nghĩa bình đẳng.

Bổn-phận một nhà gõ đầu trẻ là to thế, khó thế, nên ít lâu nay nhà-nước lập ra trường Cao-đẳng sư-phạm, Trung-đẳng sư-phạm, Sơ-đẳng sư-phạm, cốt để đào-luyện lấy những nhà giáo-dục hoàn-toàn; những cái kết quả sau này cũng còn nhờ ở các bậc ấy.

Hữu-Dung

SỐ PHIẾU CỦA CÁC CHÁNH-ĐẢNG LỚN trong các cuộc bảo-cử mới đây

Về năm 1919, số người đi bỏ phiếu là 8.111.949, và trong năm 1924, số người đi bỏ phiếu là 8.690.696, tính ra hơn năm 1924 là 578.747 người.

Về năm 1919, các số của quốc-dân liên-hiệp đoàn được 31.784.093 phiếu. Về năm 1924 được 30.419 847 phiếu, kém năm 1919 1 364 246 phiếu.

Về năm 1919, các số của đảng cấp-tiến và đảng xã-hội được 27.047.051 phiếu. Về năm 1924, các số của tả-đảng liên-hiệp đoàn được 16 406 206 phiếu, các số của các phái biệt lập về đảng cấp-tiến và đảng xã-hội được 11.733 665 phiếu, tổng cộng là 28.139.871 phiếu, tính ra hơn năm 1919 1.092.820 phiếu.

Năm nay đảng cộng-sản mới có số ứng cử riêng là lần thứ nhất, được 900 000 phiếu.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Cuộc thi thơ

Các Sinh-viên Quốc-tử-giám

MMDCXLIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Giường cột ơn vua khéo khéo trồng,
Bốn mặt cung tường in dấu cũ,
Đôi vừng nhật-nguyệt sáng soi chung.
Xuân thu nghi ngút hương còn ngát,
Miếu mạo nguy nga vẻ lạ lùng,
Bể học từng ơn xưa vẫn đó,
Nam nhi đáo thử thị hào hùng.

Ngô-đào-Thụy
Làng Mai-phúc, Bắc-ninh

MMDCXLV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mạo từ vua Lý-Thánh-tông
Cửa Khổng sân Trình nền nếp cũ
Mưa Âu gió Á lửa hương chung.
Văn-chương lai láng dòng sông Nhị,
Lễ nhạc nguy-nga ngọn núi Nùng,
Trải mấy xuân thu trẫu đến Nguyễn,
Vẫn yên như đá vững như đồng.

Ngô đào Huy
Làng Mai phúc, Bắc-ninh

MMDCXLVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Dấu cũ còn ghi lạc đà đồng.
Nước Nhị dồi dào đời Trần-đế.
Non Nùng rạng vẻ bút Thiên-công
Những lời minh chính lòng còn đượm
Một tấm trung-trinh dạ hãy mong.
Đất vẫn linh thì ông người vẫn tốt,
Hương cù thơm mãi với non sông.

Vương-bích-Ngọc, Thanh-hóa

MMDCXLVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đất cổ văn-phong học cổ tông.
Trần giúp giáo thêm người mẫn-tiệp
Lý hoàng mở rộng Giám Hiền-công,
An-tài nổi tiếng vang sông Tử,
Cờ biển đen trời rợp núi Nùng.
Mấy trận gió mưa rung chẳng cuyển
Này nơi cục-học vẫn còn cung.

Đào văn-Cầu
10, Ruelle de Tô tịch, Hanoi

MMD XLVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Riêng cõi trời Nam thú lạ lùng.
Nùng lĩnh Nhị-hà sơn-thủy tú,
Thánh cung thần miếu hộ bình trung.
Pháp qui Âu Á văn-minh tỉ juh.
Đường bệ Trần Lê lễ nhạc cung.
Tài tử văn-nhân qua lại đó,
Tấm lòng cảm tưởng xiết bao cùng.

MMDCXLIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long
Liền ha dân đâu cũng nức lòng.
Sông Nhị núi Nùng non nước bạc,
Miếu thần chùa thánh xa hương nồng:
Hồ Tây chung tú người phong nhã,
Kinh Bắc xa trông cảnh lạ lùng.
Các nước văn-minh nay họp mặt.
Loa thành thể địa biết bao hùng.

Đỗ-trọng-Huệ
3, Rue de Đức-thọ, Thanh-hóa

MMDCL

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Nam Bắc đây là chốn giữa không.
Hương khói nhọ lưu đầy nước Nhị,
Đường hoàng cửa Khổng tạc non [Nùng.
Qua triều danh tiết đời bình trị,
Tới hội văn-minh giúp cõi đông.
Thế-giới Hà-thành bền nước Tổ,
Miếu đài yêu mến vẫn còn mong.

MMDCLI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thanh lịch dân bằng nhất cõi đông.
Bến Tử sóng dồn sang bến Nhị,
Non Nì đá mọc giống non Nùng.
Bảng vàng bia đá Lê nhưcũ,
Tháp bút đài nghiên Lý chửa bong.
Mở hội văn-minh thêm sáng tỏ,
Hoàng đồ tưởng nhớ đốc lòng mong

Dương-kim-Khánh
Làng Bằng-khê, Hà-nam

MMDCLII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Trải đông tây cũng đã biết mấy công.
Lý mọc non Nùng râm cửa Khổng.
Lê trồng bến Nhị mát nho-phong.
Ngọt ngon nam bắc quanh đưa lại,
Châu báu đông tây đủ mặt công.
Phong cảnh xưa nay nhưng vẫn tốt,
Hùng nhơ bề thành phải đây không?

Dương-thế Nghiệp
Làng Bằng-khê, Hà-nam

MMDCLIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Dấu cũ thành vua giống Lạc Hồng.
Đức hạnh nhà nho dòng Tử Nhị,
Lễ nghi của Khổng xếp Ni Nùng.
Trâu vàng gực mọc còn trơ đó,
Bút tháp đèn thiêng vững chửa bong.
Lê mọc Lý trồng sân thánh miếu,
Văn-minh còn mạnh với non sông.

Dương thế-Tiên
Làng Bằng-khê, Hà-nam

MMDCLIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không thánh xưa nay vẫn kính sùng.
Đạo mạch uyên-lưu lấy nước Nhị,
Ốc tường cao thọ đối non Nùng.
Cẩm ơn khai hóa trên miền Hạn,
Đội đức tân dân trước Lạc Hồng.
Tự đó thu-hương lừng lưỡng quốc,
Xây nên kỷ-niệm Lý triều trung.

MMDCLV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Chết tanh danh vang tuế giới cùng,
Văn mạch thao thao dòng nước Nhị,
Miếu đường vững vặc đỉnh non Nùng.
Xuân thu kỷ-niệm lòng bao xiết,
Nam bắc ơn nhờ mất biết trông,
Tô tượng dụng nên khen Lý-đế,
Lửa hương ấp ấp bên Thao-phong.

Nguyễn-duy-Năng
Làng Thị-cầu, Bắc-ninh

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 30 độ
15 giờ 31 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ năm 17 Juillet 1924
S. Alexis

Âm-lịch

16 tháng sáu năm Giáp-tí
Ngày Đinh-dậu
Hành Hỏa, Sao Đẩu, Trực Mãn.
KỴ Loát-đầu, Hội-hầu.
NGHI : Tế-tự, Mộc-dục
Kê khẩu

Giá thóc :

Gạo nặng nhất, một tạ.	10 $ 07
— nhì —	9 70
— ba. —	9 32
Thóc.	5 60
Bắp ngô. —	5 20

Giá bạc. Kể từ ngày 16 Juillet 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là **10 f. 18**

Quan Toàn-quyền vào Saigon. — Đến tối mai 17 juillet thì quan Toàn-quyền cùng với quan Quản-lý văn-phòng sẽ đi chuyến xe-lửa đêm vào Vinh, ở Hanoi chạy lúc 21 giờ. Chuyến này là chuyến thường cứ tối thứ năm nào cũng có, nhưng sở Hỏa xa sẽ mắc vào đấy sau một cái toa *salon* riêng để quan Toàn-quyền đi

Tin nước. Phủ Thống-sứ vừa gửi cho bản quán những tin sau này :

Hưng-yên. Đường Hanoi đi Haiphong bị nước mấp mé ở kilomètre 20 một quãng dài đến 20, 3 thước, nhưng nước vẫn lên, có lẽ nay mai đường bị nghẽn.

Đường Bần-yên-nhân đi Hưng-yên bị mấc nghẽn rồi, xe không đi được.

Phủ Khoái-châu và huyện Kim-động, bị ngập gần hết, chỉ trừ ra vài nơi mà thôi. Hai huyện Yên mỹ và Ân-thi cũng bị ngập và đường đi ở hai nơi ấy đã bị ngập mất một phần. Những người ở gần phải lên để ở cả.

Ngày 13 juillet hồi 10 giờ 15. Vì nước chảy một phẫu về phía nam tỉnh, cho nên đường Hanoi đi Hải-dương từ nay đến tối mai hay là đến ngày kia có lẽ cũng chưa ngập được. Hiện đã phòng mọi cách để hễ đường lụt thì sẽ đi ở đường số 19 và đường Cẩm-giàng hay là đường thuộc địa số 18 và Sept-Pagodes.

Ngày 13 juillet hồi 11 giờ 10. — Quan công-sứ Hưng-yên báo rằng chỗ vỡ ở Phi-liệtước đến 60 thước. Nước chảy mạnh lắm. Đê Thiết-trụ ở Tu-ho mà ngập thì lụt cả tỉnh. Đêm hôm qua nước đã đến Kinh-khê. Hiện đã đề phòng cẩn giữ cho nước khỏi vào tỉnh.

Ngày 13 Juillet 17 giờ 30. — Đường Hưng-yên đến Bần không đi được là vì ở kilomètre 26 đến 27, (chưa đến Lực-điền) bị nước ở Phi-liệt tràn về. Phía nam tỉnh bị ngập cả. Cái đê Thiết-trụ đến Lực-điền đã bị ngập và vỡ mấy chỗ ở Thiết-trụ đến Tu-ho.

Tin của bản báo phóng sự ngày 14 Juillet. Phủ Khoái-châu Hưng-yên Kim-động và phủ Yên mỹ ngập rồi. Nước đã tắt dần tràn vào phủ Mỹ-hào và huyện Ân-thi Hạt Phù-cừ và Tiên-lữ chưa việc gì, nhưng rồi cũng ngập, nhất là phuyện Phù-cừ thấp lắm, có lẽ ngập trước.

Con đường thuộc-địa Hanoi đi Haiphong có quãng đã ngập, nhưng xe ô-tô vẫn đi lại được. Nước ở các hạt ngập lên cũng chưa chắc mạnh lắm. Hai hôm nay giời mưa luôn, nhưng chỉ mưa nhỏ thôi.

Tình hình dân cư vẫn bình yên.

Bắc-ninh. — Đê sông Cái vỡ ở Phi-liệt, huyện Văn-giang, chỗ vỡ cách địa-giới Hưng-yên độ 2, 3 kilomètres.

Lạng-sơn. — Đường thuộc-địa số 21, đoạn Sông-hóa đến Lạng-sơn nay đã đi lại được rồi.

Vì mấy trận mưa to quá, cho nên đường Lán,-mẹt đến Chợ-phong bị lún mấy chỗ. Cái cầu gỗ cách Chợ-phong độ 800 thước bị trôi mất. Đê gần Bố-hạ cũng vỡ, vậy từ Bố-hạ đến Làng-mẹt, xe cộ không đi được.

Tuyên quang. — Sông Lô, sông Gấm và sông Chảy, nước đã xuống cả. Ở tỉnh-lị nước đã ra rồi.

Hải-dương. — Ngày 13 juillet 8 giờ 15. Đường thuộc-địa số 5 từ Kẻ-sặt đến Trang-kỳ hãy còn 80 phân tây nữa mới ngập được. Tại Phụ-dực sát mặt một quãng to. Về phía phủ Nam-sách đang làm đê riết lắm để giữ cho nước khỏi tràn vào. Nước vẫn lên dần, nhưng chưa có gì là đáng sợ cả.

Nam định. — Đường hàng tỉnh số 10 từ Nam-định sang Tân-đệ đã bị ngập và xe ô-tô không đi được.

Phù-lạng-thương. Đường số 173 ở Lục-nam đi Mai-xu bị ngập mấy nơi, xe cộ không thể nào đi được. Đê sông Thương ở khoảng kilomètre 27 đến 30 có mấy chỗ nước thấm lận vào nhất là ở Bang-xương lại nguy lắm. Hiện quan sở-tại đang đốc phu phen làm ở chỗ đó riết lắm, mà từ ngày 13 juillet đến giờ nước đã xuống thì sem ra không sợ nữa.

Quân-công hội tỉnh. — Các viên quản đội có tên sau này đều được thưởng Quân-công hội tỉnh (médaille militaire) :

MM. Lê-tuấn-Kiệm, phó quản ở vệ-khố đỏ Bắc-kỳ thứ ba ; Cao-Xuân, phó-quản ở vệ khố đỏ Bắc-kỳ thứ ba ; Nguyễn-han-Ngu, đội ở vệ khố đỏ Bắc-kỳ thứ nhất.

Một tờ báo mới bằng Pháp-văn

Bản báo vừa tiếp được số 1 tờ nhật trình *Essor Indochinois* là một tờ báo bằng Pháp-văn của người đồng bang mới mở tại Saigon, chủ nhiệm là M. Cao-v-Chánh. Báo này mỗi tuần lễ ra một lần là ngày thứ bảy, giá bán đồng niên là 6 đồng.

Bản báo có lời hoan-nghênh bạn đồng nghiệp mới.

Ai được phiếu công-thải ?

Những ông được phiếu công-thải hàng ngàn đồng trở lên lắt ông nào cũng sẵn lòng làm phúc. Vậy xin hiến các ông một cách làm phúc, rất công hiệu là mua trữ lấy tí thuốc **hoàn tán thuốc gia truyền** *và* **sâm quế thục cao** *thượng-hạng ở hiệu* **QUẾ-LÂM, 42 phố Phúc-kiến Hanoi** *để dành mà cứu cấp cho những người bệnh hoạn thì không gì làm phúc bằng.*

Mấy cuộc du lịch ở miền Hạ-long.

Người Nam ta độ giảm năm nay xem ra đã có ý thích đi du lịch lắm, mỗi lần ở Huế có lễ Nam-giao thì ngoài ta cũng rủ nhau đi từng bọn mỗi chuyến có đến giăm bảy mươi người và mỗi lần có hội nào hay người nào tổ chức ra một cuộc đi xem những nơi thắng-cảnh trong xứ như miền Hạ-long thì các nhà dự cuộc cũng không bao giờ vắng.

Các động ở vũng Hạ-long mới độ giảm năm về trước thì người mình không mấy ai biết đến, mà người Âu-tây cùng người ngoại-quốc và nhất là người Nhật kể đã qua vịnh Bắc-kỳ là khôi gì thể nào không đi xem được. Miếng đá nào ở trong các động khắc đề viết được là có tên người Pháp và người Nhật viết lên trên ngay, nhất là người Nhật lại có tính kỳ-quặc tìm những chỗ rõ cao rõ hiểm mà viết tên và để kỷ-niệm. Những đá sấy giăm năm về trước không thấy có mấy tên người mình mà bây giờ đã thấy lác đác được giăm bảy cái. Một cảnh thiên nhiên của nước mình khiến cho hoàn cầu phải khen là đẹp vào hàng thứ nhất, các nhà du lịch ngoại quốc ai cũng phải qua xem mà người mình ở đất nước mình lại không cất công đến xem thì chẳng lấy làm tiếc lắm ru ?

Có lẽ vì cái nghĩa ấy mà hội T.B.K. N.C.T.T.T. hai năm nay mở luôn hai cuộc đi chơi ở vịnh Hạ-long, lần mới rồi là do M. Giảng phó-chủ-hội hội ấy tổ chức ra. Việc đi chơi Hạ-long khi mới bá cáo vào trong các báo thì các nhà thương-mại trong thành phố cũng các ông giáo, ông phán các sở nhận phần đi cũng đông lắm và cả các bà các cô nữa, tất cả đến non bảy mươi người.

Ở Hanoi khởi hành tối 12, đáng lẽ tới Haiphong xuống tàu thủy ngay thì được dài giờ đi chơi bể, song bữa đó rủi lại có sự cố tàu, phải đợi đến sáng hôm sau mới chạy. Bởi vậy mà cái chương-trình đã định trước lại phải thay đổi mất cả, thành thử chỉ sem được hai động đẹp nhất với cảng Cẩm-phả và mỏ Cẩm-phả mà thôi, còn các mỏ ở Hà-sự với Hongay thì không đủ giờ xem được.

Nguyễn hội T. B. K. N. C. T. T. T. có viết giấy xin trước cho nên ông chủ mỏ Hongay và Cẩm-phả tiếp đãi tử-tế lắm, có cắt một ông trong công-ti đưa đi xem mọi nơi.

Tối 13 ở dưới tàu, hội T.B.K.N.C.T.T. có tiệc champagne thết quan chánh kỹ-sư chủ mỏ Hongay cùng các quí bà đầm và các ông kỹ-sư phụ làm ở mỏ đấy và nhân đó mừng chi nhánh của hội ở Hongay mới thành lập. Ông đội-trưởng Nghuy-Hợi có đọc diễn-văn và ông chánh chủ mỏ cũng có nói mấy lời đáp lại mừng cho hội ngày nay đã bành-trướng lắm.

Cũng trong mấy hôm nghỉ hội Tây, vừa rồi có mấy ông ở phủ Toàn-quyền và ở các sở khác cũng thuê một chiếc tàu đi chơi miền Hạ-long. Xem như vậy thì người Nam ta bây giờ đã biết lấy sự du lịch là một điều khoái-lạc rồi, vậy tưởng cũng là một điều nên mừng lắm, vì ca rao ta có câu rằng : « Đi cho biết đó biết đây » và tục ngữ Tây cũng có câu rằng : Du-lịch tức là học vậy.

NHÀ CHO THUÊ

Có cửa hàng, có ngõ đi riêng, 8 buồng, có máy nước, máy đèn, số 39-41, phố hàng Điếu.

Hỏi tại số nhà ấy vào hồi từ 1 đến 2 giờ chiều. 3867

Hội-chợ Hanoi. — Hội-đồng Hội-chợ họp tối hôm qua, bàn về các đơn xin dự hội và xin đất để làm các gian nhà riêng. Hội đinh rằng lại cho mở một cửa hàng rượu vào chỗ đất đã mở năm ngoái và có giao cho M. Lagisquet dự định rồi trình hội-đồng biết.

Hội lại định rằng những thợ thuyền và các nhà công-nghệ bản-xứ ai không có tiền dự hội chợ được mà công-nghệ đáng khuyến-khích thì hội sẽ cấp cho những gian số 230,231,232, 233 ở dãy nhà chữ G mà không phải trả tiền và tiền lộ-phí với tiền gửi hàng hóa cả đi lẫn về, hội-đồng sẽ chịu cho.

Hội-đồng lại gửi tờ đạt cho các quan Công-sứ các tỉnh xét những người nào trong hạt đáng được hưởng cái sự đặc biệt ấy thì nhờ các ngài kê cho một cái sổ và gửi về Hanoi trước ngày 31 Août này

Mấy cái ăn trầm quyết sắp thi-hành. — Hôm còn-đô giết chết ông Counillon ở hàng Cá độ trước và bị Tòa án đại-hình xử tử cùng họn tù phá ngục Chợ-chu (Thái-nguyên) bị Hội-đồng đề hình xử tử có xin ân xá, nhưng quan giám quốc không cho. Vậy hai bọn ấy nay mai sẽ phải đem xử tử cả.

HỎI CÁC NHÀ LÀM BÁNH, nên mua Carbonate ammoniaque.
CÁC NHÀ THỢ GIẶT, nên mua Chlorure de chaux.
MUỐN CÓ BÁN TẠI :
NHÀ BA CHUÔNG
(Maison Bảo-chế MONTÈS)
HANOI

Xe-lửa đụng nhau. — Hồi 10 giờ đêm hôm thứ sáu 11 Juillet vừa rồi, có hai chuyến xe-lửa chở hàng ở Hanoi đi Gia-lâm, khi đến chỗ kilômét 1 + 700 ngay phố hàng Cót trông lên thì cái sau húc phải cái trước mạnh quá, đến nỗi đầu toa máy gãy nhừ, tài xế và chauffeur ở đoàn xe-lửa đều bị trọng thương. Việc này sở xe-lửa còn đang xét xem lỗi tại ai.

Sao lại bắt xăng thế ? — Đêm hôm thứ năm 10 juillet hồi 11 giờ có một người đàn bà trạc độ đôi mươi, ra lối nhà quê, xin vào nhà hát tìm người nhà, tìm không thấy trở ra, mặc cả xe về phố chợ Hôm. Lúc ấy có một chàng cùng với một người (thấy phu-xe nói là đội con gái) ngồi ở hàng nước chạy ngay lại tên tỉnh chị ta và nói cũng ở mé chợ Hôm xin đưa về giúp, nói rồi liền nhảy lên xe định ngồi chung, nhưng chị ta không nghe đẩy xuống và nói là đã có chồng. Xe chị ta đi, thầy đội và chàng kia cũng theo, tới lấy làm ngạc nhiên liền đảo xe kéo theo xem, đến mé sau nhà Cinéma Pathé ! ấy thầy đội nhảy sang ngồi xe chung với người đàn bà. Tôi bảo xe kéo lên tận nơi thì thấy người đàn bà nói tôi lên nhà hát tìm chồng, tôi người ở phố chợ Hôm chứ tôi có đi với ai mà thầy bắt. Tôi hỏi người đàn bà ấy tội lỗi gì ? Tôi thấy ta nói là gái đi chơi lậu, người ta đã bảo rõ tên nọ ba lần rồi. — Nương khi thấy nói tên thì không phải. Người đàn bà lại nói rõ nhà cửa và chồng hiện làm lính tàu bay. Nhưng thầy nọ cũng cứ bắt. Tôi nói người ta đã khai rõ ràng thầy nên xét lại kẻo oan cho người ta. Bấy giờ anh chàng kia vẫn đi theo đấy, mới nói với thầy đội rằng thôi tha nó làm phúc. Khi người đàn bà đã được tha rồi, tôi liền bảo với thầy đội rằng : người ta đã khai có chồng và ở chợ Hôm, thầy cũng nên xuống tận nơi xem có đích thực là ông đã, tôi tình nguyện đi theo chứng kiến, nhưng thầy ta chối là còn bận việc khác không theo nữa. Tôi sợ sau này có xảy ra việc làm chứng chẳng nên cố theo người ấy xem nhà ở đâu. Đến gần chợ Hôm thì quả nhiên chồng người ấy đang đi tìm vợ thật.

Ấy đấy ! Hà-thành ta ngày nay lại sinh xuất ra những hạng người đời trên hại dưới như thế đấy, thực đáng lo cho bọn phụ-nữ vì nhỡ đường lạc lối mà có khi bị cạn. Bắt gái đi chơi lậu làm sao không đòn bắt ở những tổ chơi bời, lại nhè đón ở nhà hát bắt gái đi xem hát, gái đi đường một mình, thực là một điều trái phép lắm.

Mong rằng việc này đến tai quan trên xét cho, trị cái thói lừa dối cản đỡ như kia mới có ngày bớt đi được. Mong lắm thay ! N. V. L.

Hội chợ Hanoi

Các gian bày hàng bắt đầu cho thuê từ 1er Juillet 1924.

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE

Cần-cáo

CHỚP BÓNG MÙA HÈ. — Bắt đầu từ ngày 15 Juin giờ đi cho đến hết vụ hè thì nhà chớp bóng PALACE đứng cửa không chớp ban tối, chỉ chớp mỗi tuần lễ có hai buổi ban ngày từ năm và chủ-nhật mà thôi có những buổi tối thì chớp trước của Café Métropole.

TẠI RẠP PALACE

Mỗi tuần lễ 2 buổi, ban ngày
thứ năm và chủ-nhật

Mỗi lần chớp mỗi chương-trình khác nhau

Giá vào xem vẫn như cũ

Đường xe-lửa Vân-nam. — Vì đường xe-lửa bị lún ở kilomètre 104 + 900, trong khoảng từ Wan-Tang đến Pouo-Tou-Ta'ing và ở kilomètre 380 + 600 trong khoảng từ Ti-chouei đến Kéou-kiai-Tsen cho nên các đồ gởi ở cảm (P. V.) tải lên tới không nhận quá ga Wan-Tang và tải xuống thì không nhận quá ga Kéou-kiai-Tsen.

Còn các đồ hành lý gửi chóng (G. V.) mà tải quá các ga ấy mỗi kiện đóng riêng không quá 40 cân thì xe hỏa mới nhận gửi.

Công-ti xe-lửa Vân-nam lại vừa báo-cáo rằng vì đường lún, cho nên từ ga Si Eul trở lên, việc tải hàng hóa phải đình lại cả.

Hội Trí-tri. — Đến ngày mai là thứ năm 17 tháng bảy tây này hồi 8 giờ tối, ông quan năm Bonifacy sẽ diễn thuyết về : Le mariage à travers les âges (Tục hôn-nhân từ đời xưa đến đời nay).

Xin mời các ngài hội-viên đúng 8 giờ tối hôm ấy vui lòng đến dự nghe ở nhà hội cho đông.

Hội Trí-tri lại cáo.

CÔNG-TY ĐIỆN-KHÍ ĐÔNG-PHÁP

Tôi về Pháp, kể từ 17 juillet này, việc lông quản-lý công-ty điện-khí Đông-pháp về quyền Monsieur Manus, vậy các thư tin sẽ gởi cho Monsieur Manus.

Tổng quản-lý,
G. PELLETIER

BÁN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. . . . . 0 $.25
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói. 0. 15
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) hộp vào hộp kín, mỗi hộp hai mươi điếu. . . . . 0 . 20

Thuyền chuyển trong ngạch Công-chính « Ban hóa-xa ». — M. Trịnh-trọng-Chúc, thư ký thượng hạng hạng tư, sếp ga Nam-định, nay đổi đi Lạng-sơn.

M. Ng văn Khuết, thư-ký thượng hạng hạng ba, sếp ga Lạng-sơn, nay đổi đi Nam-định thay M. Trịnh-trọng-Phúc.

M. Dương-văn-Trung, thư-ký tập sự tại ga Đồng-đăng, nay đổi đi ga Yên-viên.

Giáng chức. M. Ng-văn-Long, thư-ký hạng sáu tại ga Hanoi bị giáng chức xuống thư-ký tập sự vì để có lỗi nặng trong khi làm việc.

COURS DE MUSIQUE, solfège, violon, 2 heures par semaine, 5 $ 00 par mois.

S'adresser : M. COCHOT
53, Bd Armand-Rousseau 3873

TIN NƯỚC LÊN XUỐNG

Trên sông Hồng-hà

	15 Juillet hồi 6 giờ	15 giờ	16 Juillet hồi 6 giờ
Lao-kay	79.60	»	78.50
Yên-bày	30.17	»	29.97
Việt-trì	14.63	»	14.68
Hà-nội	10.28	»	10 31
Vạn-yên	13.60	»	13 50
Hòa-bình	7.80	»	7.74
Tuyên-quang	7 80	»	8.34
Phủ-đoan	22.21	»	22.57
Phủ Yên-bình	0.85	»	0.90

Trên sông Thái-bình

	15 Juillet hồi 6 giờ	16 Juillet hồi 6 giờ
Thái-nguyên	2 .55	20 60
Lẫm	3.60	3.50
Phả lạng-thương	3 90	3.80
Đáp-cầu	4.42	4.16
Phả-lại	4.00	

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cái nạn ô-tô. — Tối thứ bảy vừa rồi ở đường Quảng-yên cách Hải-phòng 13 kilomètres có xảy ra một cái nạn ô-tô rất gớm-ghê. Nguyên là MM. Henry và Chaperon cùng với gia-quyến và mấy ông bạn, có đi ba chiếc ô-tô ra Uông-bí chơi. Hai cái thì hai ông lấy ngồi, còn một cái nữa thì do M. Derrien cầm máy. Cái xe này thì có hai cô con gái Tây và một người *chauffeur* tà. Lúc trở về đi đến bến đò, MM. Henry và Chaperon đợi mãi chưa thấy xe M. Derrien tới nơi thì đã lấy làm lo ngại, bèn quay trở lui thì thấy cái xe của M. Derrien đổ xuống ruộng và những người ngồi thì nằm cả ở bờ bắt lính nhân sự. Còn may nhờ được dân làng ở gần đó trông thấy xe đổ mới rủng rẻ xe lên mà lôi những người bị thương ở dưới xe ra được

Nguyên là xe ấy gặp một con chó đen lớn đi ngang, bánh xe đè lên nọ cho nên xe đổ. M. Derrien bị mảnh kính chắn phong vỡ đâm sâu vào cánh tay máu chảy nhiều lắm, hai cô con gái ngồi xe ấy thì một cô bị gãy mất cái xương đòn gánh bên tay phải và bà cái xương sườn, còn một cô bị đứt ở mi mắt và xây sát nhiều lắm.

HƯNG-YÊN

Vào huyện mất giấy. — Quan huyện một huyện kia, cách tỉnh-lỵ Hưng-yên cũng không xa, có tính hách, cấm dân sự lý-dịch vào huyện không được đi giấy, nhưng cũng chỉ sơn lỗ tây mặt, mà bắt tây người mà thôi. Hôm 19 tháng 5 ta mới rồi, một lũ thư-ký các làng vào huyện trình sổ, anh thì giấy bị đốt, anh thì áo sa quét đất, quần hộp lau thêm.

K. lai cảo.

Đứa trẻ hai lưỡi. — Ở làng Dưỡng-phú (Kim-động) có đứa con gái, năm nay độ 10 tuổi, coi người rất có nhan-sắc, mà có hai lưỡi, cái nọ chồng lên cái kia, cái dưới khi to hơn. Dẫu vậy, mà đứa bé nói vẫn như thường, không ngọng nghịu gì cả.

Người đời thường chê hai lưỡi, ai ngờ buổi này lại có đứa hai lưỡi thật !.. chẳng hay nó có biết nói dối không ?

Cờ bạc đâm nhau. — Ở làng Dưỡng-phú, có 2 đứa kia vì sự đánh bạc, mà đến nỗi đứa nọ đâm đứa kia một nhát dao vào ngực dài đến ba tấc, xé xuống đến bụng, nát ra, chiều ngang đến gần một tấc. Đứa bị-thương ấy hiện đã đem chữa tại nhà thương tỉnh, chưa rõ tính mệnh ra sao, còn việc thì đương xét xử.

Ai hay đánh bạc, trông đó làm gương.

P. lai cảo

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai),

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mê-ane,
16 châu-kinh
Mặt đồ kim
có chất độ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá ..... 11 $ 50
Bán tại hiệu :
A. PERROUD (Nhà xanh)
59, Phố Paul Bert, V.— HANOI
2009

號正泰金
茶名子獅

Thưa các ngài,

Chúng tôi mở ra tại Haiphong, Hanoi, hai cửa hàng đều được các ông bà có lòng quý-hóa chiếu-cố cho nhiều, tấy làm đa tạ lắm.

Nay bản chủ nhân tựa lòng quý-hóa mà hết sức kế-cứu về các thứ trẻ lại thật là hơn cả các hiệu khác, không giám nói lấy hay, xin mua về thử, so-sánh thì đủ rõ là các hiệu khác còn kém xa.

KIM-THÁI
HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách, Téléphone 272.
HANOI: Số nhà 3, Phố hàng Ngang, Téléphone 480
2101

HIỆU
MINH-DƯƠNG
MAI-CHÍNH TỔNG CỤC
của Bông pháp Tân-thảo công-ty
BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ TỈ BÀ
Giữa phố hàng Gai số 83

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ông Montès nhượng hiệu Báo-chế của ông cho ông Demart, báo-chế sinh-viên hạng nhất về cao-đẳng học đường Paris đã một năm nay. Ông Demart tự trông coi lấy việc chế thuốc, và thuốc chế bao giờ cũng rất tinh-thần, nhờ về thế mà hiệu báo-chế ấy rất có tiếng.

Thuốc gửi đi xa cũng rất chóng. Ai muốn hỏi giá, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

LẠNG-SƠN

Việc biên-cương. — Tuy rằng độ này ở bên Tàu nhiều nhà tư-bản phải sang ta trú ngụ vì nỗi thất thủ ở Nam-ninh, nhưng Lục-vinh-Đình hãy còn giữ được côn-bằn ở Long-châu, và lại suốt dọc biên-thùy quan binh ta phòng giữ rất là nghiêm-nhặt, nên không xảy ra sự gì quan-ngại, tỉ như thực-phẩm thì ngày một đắt-đỏ lạ thường, phần thì tại người Tàu sang tránh loạn nhiều, phần thì nước sông Kỳ-cùng lên, các thung lũng ngập lụt, trong làng không mang ra được mấy, mưa lũ cứ còn nhỏ con to giáng mãi, không khỏi lo cái nạn đói kém được.

Hội Tây năm nay. — Chương-trình ngày hội năm nay cũng xoàng, tối hôm 13 rước đèn, mùa sư-tử. Ngày hôm 14 bắn súng đại-bác và các trò vật, dân trong làng ra xem cũng đông, lấp nào cặp nấy đua nhau lên ô-tô có hai bạc một lượt cả sáng chung quan tính đề hát lượn là vui hơn cả.

NA-CHAM

Hội Tây năm nay. — Ở đây mấy ngày hội bị mưa rầu rĩ không nói, nên cuộc vui đèn cũng kém vui, các trò vật cũng như mọi năm, chỉ có bọn học-sinh Trung-hoa độ hơn ba mươi người mũ áo chỉnh tề như an nau, mỗi người cầm một cái đèn cực đẹp thửa tại Long-châu ra múa hát mừng các quí-quan rồi đến cuộc múa sư-tử, thế là hết hội.

SƠN-LA

Động đất. — Đêm hôm 7 Juillet ở Sơn-la có hai lần động đất, một lần vào 8 giờ 35 và một lần vào 11 giờ rưỡi. Đất rung động khá mạnh, chuyển cả nhà cửa giường nằm và tiếng động ầm ầm như tiếng sấm trong độ một giây đồng hồ.

Mấy tháng nay ở tỉnh Sơn-la động đất nhiều lắm, có ngày động đến bảy tám lần, không biết vì lẽ gì mà ở xứ ta duy có Sơn-la là động đất nhiều như thế. Có người đoán là nơi đồn ly Sơn đông ở trên một quả núi mà quả núi này xưa kia có lẽ là một núi lửa, mà cũng có nhiều chứng cớ có thể khiến ta tin lẽ ấy được. Vì nước suối ở Sơn-la gọi là nước Mô-ca thì rất độc. Nhiều người Pháp cho là nước suối ấy có chất diêm-sinh. Mà mỗi diêm-sinh thì thường ở gần những nơi có núi lửa. Vì thấy nhiều lần động-đất như thế nên nhân dân ở đây nghỉ cũng ghê.

V. T. T.

VIỆC KINH-ĐÔ

Nghị-định nói về việc ruộng đất thuộc về một làng một nhà hoặc một người Mọi. — Quan Khâm-sứ Trung-kỳ vừa ra đạo nghị-định sau này :

Ở các tỉnh Kontum, Đồng-nai thượng (trừ Lâm-viên tự trị hạt ngoại) hạt Dariac vào xứ Mọi ở các tỉnh Phan-thiết, Phan-rang, Nha-trang, Sông-cầu, Quảng-ngãi, Faifoo, Thừa-thiên, và Quảng-trị, phàm những ruộng đất thuộc về một làng một nhà hoặc một người Mọi mà bán cho những người không có tương quan với dân Mọi nếu không có quan sở tại y cho vào trong khế bán thì khế ấy xem như không có giá-trị.

Khi nào nhượng bán quá 500 thước tây, quan sở tại phải đem duyên cớ trình với quan Khâm-sứ, đợi đến kỳ hội-đồng Bảo-hộ sẽ nghị y cho.

Nếu không có cho phép như là mấy khoản mới nói trên, thì văn-khế ấy xem như phế chỉ.

Nếu nhượng bán tại trước ngày thi-hành cái nghị-định này, bản quyền vẫn cứ được giữ.

Về lối lý cho buộc phải cách thức như thế, là nhà nước muốn để bảo-thủ phương-lục và quyền-lợi cho dân Mọi cùng để người ngoài thông-hành được vô-sự và mở mang lần những đất hoang của dân Mọi hiện ở bây giờ nhà nước cho phép cũng tùy theo tình trạng, trích hạn cùng cách thức trong những tờ giao-ước mua bán mà có định.

Khi nào có một bên không chịu theo lời giao-ước, thì nhà nước đối với các người giao-ước không phải nhận sự cho phép mà chịu lấy trách-nhiệm. Những người bất-tương quan với dân Mọi mà mua ruộng đất của Mọi, thì tờ giao-ước mua bán sẽ sao một bản để lại tòa Sứ hoặc tòa Đại-lý làm lưu chiếu, ở các tòa ấy có một cái sổ riêng để biên ký.

Việc khai Tràng-kỳ ở chùa Từ-hiếu. — Việc này đã nói trong một số báo trước, nay chương-trình hiện đã soạn sửa xong. Bắt đầu từ 2 giờ sáng ngày rằm tháng sáu ta này thì khai lễ, cho đến hết ngày 18 mới các thành. Trong bốn ngày đó đều có làm lễ sát hạch các ông thầy tu, có chừng 500 vị dự hạch. Sĩ hạch về các kinh điển nhà phật cùng các giới luật.

Đến 6 giờ mai ngày 18 thì làm lễ hạ sơn tức là trước khi các sư từ giã ra về đến tạ hội-đồng hợp sư và để từ biệt, lấy là khi hội Tràng-kỳ đã cáo hoàn vậy.

Hiện nay trong chùa đã làm rạp cùng các nơi tam-xá đề mở hội và đề các sư về ở. Tuy là vườn của chùa rộng hơn 4 mẫu đất và chùa chiền bốn năm sở rất to, lại có mấy sở tạm xá; trước cửa chùa cũng có các nơi quán xá mới làm tạm, nhưng có lẽ sẽ không đủ cho sự cư trú của người dự việc hội ấy. Vì rằng số người phục dịch công việc ở chùa cùng các lăng chúng đến dự thì thì đã trót quá nghìn người rồi, huống là còn kẻ thiện-tín thập phương cũng tăng chúng ở 52 cảnh chùa tỉnh Thừa-thiên cùng các dân « Na » dân « Việt » ở các tỉnh đến thị lễ thì tưởng cũng đến trót vài vạn người, đó là chưa kể số người ngoại quốc đến xem lễ ấy. Có lẽ mấy hôm ấy có về náo nhiệt phi thường và tòa hạng vật thực ở Kinh-đô sẽ tăng lên phần bội.

Nghe đâu trong lúc khai Tràng-kỳ, Hoàng-thượng sẽ có ngự giá thị lễ, nhưng chưa định thời khắc nào.

Một khoảng đường rẽ vào chùa ấy dài chừng 300 thước, hiện nay có 200 dân tư-ích đang sửa lại để cho tiện xe ngựa vào ra, nhưng xem chừng hẹp lắm và có thể nguy hiểm cho xe ô-tô là một điều nên chú ý.

Cuộc Tràng-kỳ này cách 30 năm mới có mà trong buổi p ong trào này mà có sự ấy cũng là một điều nên biết nên tay đề rộng bề kiến thức và cũng có bổ c o sự khảo cứu và giáo hóa vậy.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG BÌNH

Một cửa hàng mới sắp khai trương. — Nay mai trong thành phố lại có một cửa hàng tạp hóa k ai trương nữa.

Cửa hàng càng đông, thời giá càng mới hạ được. Giá hàng hóa ở tỉnh này so với các nơi như Vinh và Huế thì cao hơn nhiều.

Ô-tô cán người. — Hôm 8 Juillet mới rồi, một chiếc ô-tô chở thư đề phải một người đàn-bà ở làng Trúc-ly thuộc phủ Quảng-ninh. Người đàn bà này vì vụng tránh nên mới bị nạn. Ngay tức ấy, chở về nhà thương i ông hội phục thuốc, cứu hư lòi của thầy thuốc thì cũng có thể lành được vì thương tích không trúng chỗ hiểm.

Sét đánh cột giây thép. — Cứ như lời bẩm tỉnh của quan huyện Lệ thủy thì hôm 8 Juillet hồi 2 giờ chiều, có một trận sét đánh phải một cột giây thép ở làng Phú-hòa. Cột giây thép ấy gẫy ngang đi.

Thuyền-chuyên. — M. Nguyễn-đình-Cẩn, phó - quản sung Phòng-thanh nay đổi vào phó quản vệ Tả-tam ở Huế.

TOURANE

Cháy cả ghe dầu. — Hồi 9 giờ tối hôm 10 Juillet, đương khi im lặng mát mẻ, nhân dân trong thành phố cả ngày nồng nực, được buổi hành thơi, ai nấy những mảng xem trăng bóng gió; bỗng nghe ở phía tràng-tất có mấy tiếng nổ vang như súng đại-bác, rồi tiếp đến mỗ cỗ ống inh ỏi, ngọn khói bốc lên cao ngất, ánh lửa sáng lòa, đỏ rực một góc trời, trông cảnh tượng rất là kinh khủng. Được một hồi độ mười lăm phút, lại nghe lặng im, nhưng đống khói vẫn cứ ngùn-ngụt đùn lên, chốc chốc lại sáng bừng dậy. — Lúc bấy giờ trong đám người lui kẻ tới lẫn lẫn mới biết rõ tin là một chiếc ghe chở dầu xăng bị phát hỏa tại trước cầu hãng khe dầu của công-ty « Franco-Asiatique » ghe ấy chở sáu trăm thùng dầu ; cháy tự đó rồi cứ trôi lần ra, ngang đến bến đò Hà-thân, mãi đến quá nửa đêm mới cháy rạc hết.

Trong khi cái bè lửa ấy trôi lênh bềnh giữa sông, đã làm cho các ghe thuyền rối rít, thối nào chèo, nào chống, cái trốn đăng nọ, cái tránh đăng kia, chỉ sợ rồi ngọn lửa ghé gớm ấy bám vào mình thì khó bề t oát nạn.

Nghe nói có m t ông chủ tàu kia đem *ca-nốt* ra chữa cháy, bị lửa táp quá túng thế phải nhảy xuống sông, l i có một viên đội cảnh-sát nhảy theo cứu, cả hai người lõm bõm thế nào xuýt nữa thì chết đuối cả, may sao n ờ các ghe thuyền sấm lại cứu mới vớt lên được.

Sự cháy ghe dầu như thế, ở đây thỉnh thoảng lại có một lần, một lần hao hại cũng có đến hàng vạn hàng nghìn, có khi tổn thương đến nhân mạng, lại có khi cháy cả dưới nước lây đến trên bờ ; thiệt hại dữ lợn đến thế, mà sao lần nào cũng không ai rõ nguyên do tại làm sao, chỉ nghe nói tự nhiên mà cháy, rứa thì những dầu chở ở trên tàu sao lại không cháy mà hễ có vợi sang ghe thuyền rồi sau mới có cái cớ tự nhiên lấy, nghĩ cũng kỳ thật ; nước gì các chủ ghe phải cho biết sự cẩn thận, và sự cẩn thận ấy lại phải vì lẽ bắt buộc mà thi hành một cách cho châu đáo thì khi nào lại có xảy ra cái cớ tự nhiên, Hễ chiếc ghe nào đã lãnh chở dầu thì phải bắt dọn tất cả bếp núc đi chỗ khác, cấm không được thổi nấu gì.

Tưởng khi đã thi hành đủ cả các cách bó buộc ấy rồi thì chẳng khi nào xảy ra sự hỏa tai như vậy nữa.

Chắc rằng cũng có khi xét được sự tai nạn ấy xảy ra bởi chưng trộm cắp, nhưng mà ghe thuyền đã cháy tan tành ra tro ra bụi rồi, thì còn b ết bắt đền ai ! Nếu quả là ăn cắp thì thật là ngu dại đáng thương, mà g ăn phi cũng đáng phạt vậy, đưa ăn cắp chỉ chăm một chút lợi nhỏ, cho có cao tay lắm thì cũng lỗn được giảm ba thùng, mà rủi nó cháy bùng l n thì t ật là thất nghiệp, ngán thay !

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ tư 16 Juillet 1924

ĐỨC ÔNG LỚN
TUẦN-CHANH
(Hồi thứ nhì)
Cũng có các con giống như hồi thứ nhất.

Tối thứ năm 17 Juillet 1924

NỮ TÚ-TÀI ĐỆ NHỊ
Hữu tình mà còn vô tình,
Vận vơ chưa hẳn duyên mình với ai.
Anh-hùng thực nữ sánh vai,
Nực cười cho gọi là tài bọ Văn.

Tối thứ sáu 18 Juillet 1924
Diễn hai tích :
Tích thứ nhất :
BẮT BỘC BẮT ANH-HÙNG
Tích thứ hai :
TỬ-THẮNG PHẠT CỜ

Vở hai « MỘT TRẬN CƯỜI » bán tại Sán-nhiên-đài và nhà in Mạc-đình-Tư cùng các cửa hàng sách, giá 2 hào một quyển.

SỞ THU LỢI ĐƯỜNG HÓA-XA
ĐÔNG-PHÁP

Yết-thị cải-chính

Việc đấu-giá bán khí dụng và vật liệu dùng về các nhà ga đường Vinh-Đông hà trước kia định về ngày 10 Septembre 1924, nay hoãn đến ngày 10 Octobre 1924, hồi 9 giờ.

UGEOL THUỐC ĐỂ TRỊ BỊNH TRONG ĐƯỜNG TIỂU-TIỆN
Đau-lậu, tiểu gắt, có mủ, tức dái, trệ dái, vân vân. Theo cách trị bịnh tân thời. Khác các thứ xưa, có thuốc Ugéol nay trị bịnh mau lành mà thôi, Giá 12 quan tiền tây. Tiêm thuốc nào cũng có, bằng Không thì gởi 12 quan rưỡi (mua ba hộp thì 45 quan) cho ông. G. LACROIX. 22, Boulevard Sébastopol, Paris.

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bịnh tự-nhiên in ra đây, chư không như có mấy thứ thuốc vẽ những bịnh lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri không thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chân phê rằng :
Chiếu nay đã được phòng cấm MONTÈS qui ông, có chỉ nên một thứ rượu bổ đã từng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị gởi cho qui được phòng chế-ông để tỏ thành-giả.
Khâm thử.

欽此三年五月初七日
內閣奉
敕
有效驗得洞大房事不能興舉者服此即能興舉
以愛壽堂名酒釀此藥

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bộ này.

Số 86

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Lâm-chương đáp rằng :

— Tôi dạy con *Từ* quốc-công đây !

Vua *Vũ-tôn* nói :

À ! thế ra là một ông thầy dạy học ! Nhưng chẳng hay tiên sinh xuất-thân gì ? và họ tên là gì ?

Lâm-chương đáp rằng :

— Tôi họ *Lâm*, tên *Chương*, tên tự là *Chính-quốc* ! Nguyên người *Kim-hoa*. Cử-nhân xuất thân !

Vua *Vũ-tôn* nói :

— Vừa rồi tôi đứng ngoài cửa sổ, nghe tiên-sinh ngâm thơ, lời văn thanh-tú, tất là một bậc cao tài. Cớ sao khoa hội năm ngoái, tiên-sinh không ứng-thí để ra giúp nước, mà lại vào ngồi dạy học ở đây ?

Lâm-chương nói :

— Khoa hội năm ngoái, tôi có ra ứng-thí, nhưng bị một kẻ quyền-thần không cho vào thi, vậy phải tạm ngồi dạy học ở nhà *Từ* quốc-công đây để chờ khoa khác.

Nói chưa dứt lời thì bỗng nghe ngoài cửa có một trận gió tây, ào-ào thoảng qua. Khi gió qua rồi, lại nghe có tiếng hạt nước rỉ-rách rơi vào lá cà chuối.

Vua *Vũ-tôn* nói :

— Vừa rồi tôi được nghe tiếng tiên-sinh đọc thơ, bây giờ lại nghe tiếng gió tiếng mưa, vậy tôi có nghĩ được một vế đối, tiên sinh thử đối chơi cho vui.

Nói xong liền đọc :

« Tiếng gió tiếng mưa tiếng đọc thơ, tai nghe văng-vẳng ».

Lâm-chương không nghĩ ngợi chi cả, liền đối ngay :

« Việc nhà việc nước việc thiên-hạ, lòng nghĩ ngổn ngang »

Vua *Vũ-tôn* nghe xong, khen ngợi mà rằng :

Nếu vậy thật là kỳ-tài !

Nói xong, trong tay đang cầm chiếc quạt, liền trao cho *Lâm-chương* mà bảo rằng :

Có chiếc quạt xấu-xí này, xin tặng tiên-sinh !

Lâm-chương vừa đón lấy chiếc quạt thì không ngờ xảy tay rơi xuống dưới đất, long cái nhài quạt ra. Chiếc quạt ấy bằng bích-ngọc, trong là quạt lại có vẽ một bức « *Vạn lý trường-thành* ».

Vua *Vũ-tôn* thấy rơi vỡ cái nhài quạt, có ý không bằng lòng. *Lâm-chương* liền ứng-khẩu đọc ngay một câu rằng :

— « *Nhài long trời đất vững !* ».

Vua *Vũ-tôn* khen rằng :

— Hay ! Hay thật !... « *Nhài long trời-đất vững !* »

Vua *Vũ tôn* ngâm lại câu thơ ấy rồi quay trở ra. *Lâm-chương* theo sau đặt đến. Khi ra tới cửa, vua *Vũ-tôn* đứng một chân trong và một chân ngoài, rồi cười mà hỏi *Lâm chương* rằng :

— Đỗ tiên-sinh biết tôi ra hay là vào ?

Lâm-chương nghĩ thầm : Nếu mình nói vào thì người ta đi ra, mà mình nói ra thì tất người ta đi vào, còn b ết trả lời thế nào cho được. Nghĩ vậy, cũng cười mà đáp rằng :

— Đỗ ô-ông biết tôi đi tiễn bay là không phải đi tiễn ?

Vua *Vũ-tôn* k en tài mẫn-tiệp rồi quay đi. Đi từ đ nh *Từ-hoành-cơ* về đến hoàng-cung, trong lòng lấy làm vui-sướng. Sáng sớm l ôm sau, các quan triều-thần vào làm lễ triều-bái xong, vua *Vũ tôn* giáng chỉ cho đến d nh *Từ-ho nh-cơ* quốc-công tuyên-triệu viên cử-nhân người *Kim-hoa*, tên gọi *Lâm chương*.

Nội-giám vâng mệnh phi ngựa đến dinh *Từ-hoành cơ* mà truyền chỉ rằng :

— Thánh-thượng có giáng chỉ tuyên-triệu viên cử nhân người *Kim-hoa* tên gọi *Lâm-chương* cho vào bệ kiến.

Lâm-chương k ông hiểu sự-thể thế nào, sợ không dám vào mà bảo rằng :

Tôi chỉ sợ các ngài không nghe hiểu mà gọi lầm chăng !

Nội-giám nói :

Thánh-thượng khẩu truyền như vậy, khi nào lại có sai lầm ! Nên mau mau vào ngay.

Lâm chương bất-đắc-dĩ phải theo nội giám vào triều. Khi vào đến trước sân rồng, nội-giám qui tâu rằng :

— Muôn tâu bệ-hạ ! Kẻ hạ thần phụng mệnh đã tuyên-triệu viên cử-nhân người *Kim-hoa*, tên gọi *Lâm-chương* vào bệ-kiến.

Lâm-chương làm lễ triều-bái xong, phủ phục ở trước sân rồng. Vua *Vũ-tôn* phán rằng :

— Trẫm cho phép nhà-ngươi miễn đầu lên nhìn, thử xem có biết trẫm là ai không ?

Lâm-chương vâng mệnh, ngẩng đầu lên nhìn, g ật mình run-sợ, chẳng còn nói vào đâu. Bấy giờ mới biết người đến hôm trước tức là thiên-tử vậy.

Lâm chương tâu rằng :

— Muôn tâu bệ-hạ ! Kẻ hạ-thần cam chịu tử-tội !

Vua *Vũ-tôn* phán rằng :

— Nhà-ngươi có tội chi. Trẫm đến thử tài, đã biết nhà ngươ có thể làm cột-trụ cho nhà-nước. Vậy nay trẫm đặc-cách cho nhà-ngươi đỗ tiến-sĩ, bổ thụ Hàn-lâm-viện thị-độc, kiêm Tả-đô ngự sử, gia Lễ-bộ th ượng-thư. Lại cho khâm-sai thay mặt trẫm đi kinh-lược trong 7 tỉnh : *Sơn-đông, Giang-nam, Giang-tây, Hồ-quảng, Phúc-kiến, Quảng-đông và Quảng-tây.* Ban cho một thanh thượng-phương bảo-kiếm, phàm các thaun-quan ô-lại, được quyền « Tiền trảm hậu tấu. »

Vua *Vũ-tôn* lại phán rằng :

— Chiếc quạt trẫm cho nhà-ngươi hôm qua, hễ nhà-ngươi đi kinh-lược đến đâu mà gặp có sự gì ngăn-trở khó-khăn thì nhà-ngươi cứ viết mấy chữ vào mảnh giấy gián vào chiếc quạt ấy, sai người về dâng, trẫm sẽ phê-chuẩn ngay.

Lâm-chương thụ-phong, tiếp nhận mũ áo rồi, cúi đầu sụp lạy thiên-tử. Bấy giờ khắc nào n ư một người đang ở cõ trần bỗng được bước lên tiên-giới.

Vua *Vũ-tôn* lại phán rằng :

— Nhà-ngươi nên phải một lòng tận trung báo quốc, chớ p ụ lòng trẫm. Nhà-ngươi là văn quan, nay đi kinh-lược trong 7 tỉnh, cần phải có một viên võ-tướng đi giúp thì trẫm mới được yên lòng !

Vua *Vũ-tôn* phán chưa dứt lời thì bỗng t ấy Hoàng-môn-quan qui xuống mà tâu rằng :

— Muôn tâu bệ-hạ ! Có quan tổng-chế *Giang-nam* tên gọi *Thang-anh* p ụng chỉ vào triều-kiến, hiện đã chực ở ngoài ngọ-môn.

Vua *Vũ-tôn* truyền cho vào. Hoàng môn-quan vâng mệnh đưa *Thang-anh* vào trước sân rồng làm lễ triều hạ. Vua *Vũ-tôn* phán rằng :

— Trẫm biết nhà-ngươi làm quan thanh-chính, vậy nên triệu vào bệ-kiến và thăng cho chức Công-bộ thị-lang.

Thang anh lạy tạ. Vua *Vũ-tôn* lại phán hỏi rằng :

— Nhà-ngươi được mấy con ? Đã ai làm quan-chức gì chưa ?

Thang-anh tâu rằng :

— Muôn tâu bệ-hạ ! Kẻ hạ-thần chỉ có một trai, tên gọi *Thang-bưu* Xưa nay vẫn đi theo kẻ hạ-thần, hiện chưa thụ chức gì để báo-đáp hoàng-già cả.

Vua *Vũ tôn* phán rằng :

— Con ngươi chưa thụ-chức thì nay trẫm cũng giáng-chỉ cho vào bệ-kiến.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

LỞ
ĐAU CHÂN

NGỨA, LỞ CŨNG CÁC BỆNH NGOÀI DA
DÙNG THUỐC MỠ
FLORENTINE
hiệu chữa khỏi MỘT CÁCH LẠ LÙNG
Các ngài thí-nghiệm mà xem, các ngài sẽ rõ cái giá trị của cái pháp trị bệnh ấy.
Có hàng nghìn giấy nhận-thực!

G. ROCHER
Bào-chế hàng nhất
25, r. de Grenelle Paris

Tất cả các hiệu bào-chế thế-giới đều cũng có bán

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy-yếu, thần-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra rao phổi làm cho hay ho vặt, uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ!

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết
MÁU BO

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Hai sự rất phế-phẩm ở bệnh lậu là : Tiểu sớm đi và mất đường sinh dục. Cái cơ-quan chính nó làm cho mất sức khỏe và mất cả hạt sinh dục để hóa ra như hạt sinh dục của các người già. Không còn gì sợ hãi hơn là một người trai trẻ mà không sinh được những con mắm mọp? Vậy thì phải rèn quan phòng, các chứng xảy ra ở bệnh lậu và phải nên kịp chữa ngay khi mới bắt đầu có mủ đặc, mới thấy trong đường tiểu tiện hơi đau, thì phải nên chữa ngay và phải nên giữ gìn những cơ-quan khác, bàng-quang, quả thận cho khỏi mắc bệnh về sau nữa.

Người ta đã có cách chữa rất công-hiệu là thuốc *Santal monal*. Dùng trong mấy hôm đầu là hết đau đớn, hết sưng đường tiểu tiện và khỏi ngay lập tức. Thuốc *Santal monal* này dùng ở các nhà thương khắp hoàn cầu, vì nó là một thứ thuốc rất quí rất hay. Nó lẫn vào với nước tiểu và làm cho nước tiểu thành ra xanh, làm cho sạch những mụn con mọc ở các cơ-quan, như thế bệnh lậu khỏi ngay lập tức.

Ấn hàng bảo-chế to đầu có bán.

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

CÁC BỆNH SAU NÀY :

1. Bệnh ngoài da ; nhọt đầu danh.
2. Đau xương.
3. Tảo lâu ngày.
4. Đau phát-huyết-quản.

Đều trị bằng thuốc :

ROB DÉPURATIF MONTÉS

LỤC-TỈNH TÂN-VĂN NHỰT-BÁO
(Xuất-bản mỗi ngày 8.000 tờ)
6 trương

GIÁ BÁN BÁO :

Một năm	19$00
Sáu tháng	6.50
Ba tháng	3.50

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine).

Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn-minh của Pháp-quốc, luận về kinh-tế lý-tài, báo tin lạ xảy ra trong Đông-Pháp, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gởi mandat cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, chủ-nhơn thâu nhận.

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-kĩ cẩn-thận nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ cường rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gan yếu, bệnh ghịp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán : 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE
59, phố Paul-Bert, Hanoi

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ giời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

PHÀM.

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon.

Thường làm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, để lâu thì nhạt nhẽo. Thấy là hạng chè gửi lỏ cho nên gửi giữ dễ thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến động.

NHƯ,

Mua được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thơm quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí-khách muốn tránh sự biến động ấy xin chực tiếp quá bộ chiếu cố cho bản hiệu tại Hanoi, Haiphong và Namđịnh.

NINH-THÁI HIỆU
số 10 phố hàng Ngang Hanoi
số 113, phố Khách Haiphong
số 78, phố hàng trống Namđịnh
Kính cáo

TAM-TÍNH-Y-QUÁN
Phố Mũ-mây, số 91 — Hanoi.

TAM TÍNH-Y-TÔN
Phố hàng Giấu, số 35 — Namdinh.

Ai có bệnh nên biết hiệu « TAM-TÍNH Y QUÁN » phố Mũ-mây, số nhà 91.

Hiệu tôi có thầy thuốc mạch-lý bệnh-căn biết dịch dụng đông, hoàn tán sao đơn chế luyện tinh tế, chữa đủ các bệnh, dẫn bệnh nặng, bệnh lâu nhiều khỏi được nhiệm. Ra xét viết thư về kê bệnh, bán-biên gởi thuốc không ngày. Theo cách « Hành hóa giao ngân » nghĩa công quí không sợi, xin thuốc cứ cho.

Còn các thứ thuốc đặc-biệt rất thần-hiệu ai uống cũng khỏi.

Các chứng cảm sốt ho, sốt rét, đau bụng, rức đầu, thổ tả, không có bệ-hạt, mê mẩn, nói nhảm, liệu miệng, bất tỉnh, bế-hơi vọng dương, đầu rức, chân lạnh, thịt trương đau mỏi, ngày gấp, mỗi hộp 1 p.50.

Bạch trực, dương mai, hạ cam, trĩ lậu, mỗi hộp 1 p 00, ống thứ 0 p.50, thuốc thứ 0 p.15.

Đàn bà mộng tinh, đi tinh, lậu tinh, hoàng tinh, một hộp 1 p.00, một hòm 5 p 00.

Đàn bà, đau tức, kinh nguyệt ko loo, đơm quyền, bất túc, phá thông sổ trương, một hộp 1 p.00, một hòm 5 p. 00.

Đàn bà kinh nguyệt bất điều, huyết h, huyết đau, khí hư, bạch đới, hoặc kinh thấy ra nhiều sinh đơn hoạt, rức đầu, đau xương, không đỏ, hoặc có đỏ không nhiều, mỗi hộp 1 p 00, một hòm 5 p 00

Bằng huyết, ly huyết, tiện huyết mỗi phong 0 p.20.

Trẻ con sốt ho, kinh điện xuyên tả ly, sán ăn mọc, đau mắt mảng mộng, lo nhỏ 0 p.30, ly nhơn 1 p.50.

TAM-TÍNH-Y-QUÁN
Phố Mũ mây, số 91 — Hanoi.
TAM-TÍNH-Y-TÔN
Phố hàng Giấu, số 35 — Namdinh.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ lâm giờ sáng.

BỊNH LIỆT KHÍ
Cách trị lành mạnh bằng thuốc huyền
GINAT & LE SYNOUSINE
Nhà thuốc nào cũng có
HÀNG CHÁNH ở Paris, rue de Grenelle, 46

Có thể kiếm được **500.000 quan**
bằng 10 quan
và đóng 14 tháng mỗi tháng 25 quan, muốn như vậy chỉ mua một cái vé

Panama có rút số

Nộp tiền lần đầu tức thì mình được quyền sở-hữu cả cái phiếu, và nếu vé trúng số mình được lĩnh cả tiền

MỖI NĂM RÚT SỐ BỐN LẦN
Ngày 15 Février, 15 Mai, và 16 Août 15 Novembre

Tiền về các lô trọng mặt năm có hơn 3 triệu quan

Người nộp tiền liền được ngay chỉ số, và được dự tất cả các cuộc rút số cho đến khi trúng số lĩ ra là được 400 quan hoặc 1.000 quan hoặc 1.000 đến 500.000 quan. Vậy không bao giờ mất được. Cái số cho số trúng số sẽ gởi đến nơi mà không mất tiền. 5$ tiền lô bán nhiều được cả, không phải trừ gì cả. Lần rút số mới rồi số 47.321 được **500.000** quan.

Gởi danh hiệu chỗ ở và tiền nộp kỳ đầu là 10 quan đến
Comptoir Colonial de Crédit à Marseille, 125, Boulevard Pirier

Đèn cây thắp dầu tây

Mỏ đèn hạng 14 linh, thân cột bằng agathine, có tán, chân vuông bằng kim-khí đúc mạ kền, tu-bi có vẽ.

Bán chiếu hàng : 50 fr.

HIỆU GRANDS MAGASINS RÉUNIS
PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ
醸補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*
Ông L. BLANC *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每晚飯前各喫酒杯一次

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**
31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

CÁO-BẠCH

Công-ty **Société Française de Transports**, *là một công-ty đóng xe cao-su,* **7, boulevard Bobillot**, *Hanoi, mới mở xưởng* ***GARAGE BOBILLOT***, *do một viên xếp thợ máy chuyên-môn trông nom. Xưởng ấy bán đủ các đồ dùng về xe ô-tô, cùng chữa các thứ, công việc làm rất cẩn thận và hạ giá.*

ƯU CỦA ÔNG CỐ DANH TIẾNG LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ

QUINA-LAROCHE

THUỐC UỐNG BỔ TẠNG PHỦ VÀ TRỊ BỊNH RÉT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA

Thuốc này hay lắm đã nổi tiếng trong thiên hạ đâu đâu cũng biết chứng có thuốc nào hay bằng. Thuốc Quina Laroche là thuốc hay hơn nữa làm cho bổ sức lại, tỏ tạng phủ, trị bịnh rét làm cho ăn tiêu, thuốc đã lấy làm hay và thế giao ai không đều quên đâng.

Ai ai dùng nó cũng đáng, những là người tỉnh con ông cha đã hay lắm rồi. Thuốc có trị bịnh sau này : Bịnh hư huyết yếu đuối, huyết suy, bổ sức lại các bịnh làm cho con người yếu đuối, bị rét hoa, ho cảm mạo tiêu nguyt, rét hoa sen trên trăng, trẻ trở trong tì vị các bịnh đã đâu đâng chắc tay thuốc Quina Laroche đặng.

Con nít huyết suy và con gái lúc đang lứa cũng đều hà sẽ khu lúc sinh sáng, cũng như mấy bịnh kể trước đây đều nào uống thuốc Quina Laroche.

Những người nào ở xứ hay có thấp rét cũng chẳng nên quên đâng thuốc đó.

Cho tinh kể trên đây thuốc đó trị lấy làm con về chẩn. Chẳng những tỉnh về trư hết mà cho con lại ngày sau trong mình mạnh khỏe, lại thêm sức lực, ăn cũng ngon có chứng về chứng ta giảm bớt thuốc đó rằng : Nước ngọc thạch của Thiên-Trúc chế ra (Lépide de Jade) tốt tươi ngỗ con người Tàu cho những thứ thuốc trị bịnh tay non bổ thấy trong thuốc giá tăng.

Từ khi chúng ta bán thuốc Quina Laroche thì chúng ta có đăng có vang giấy chứng về cho cám ơn của mấy người bịnh và có vang giấy cảm ơn quan lương y khắp nông lòng ta.

Khi tại chẩn nước Quina Laroche là một cao thanh làm lợi cho người hay bổ thấp.

CÁCH DÙNG

Rượu Quina Laroche phải uống từ một ly cới to ly có bốn thìa chè rượu trên một ngày trong hai bữa ăn. Còn muốn trị bịnh rét thì mỗi một khắc đồng hồ uống giờ ly, uống 3 ly trước cơn rét, a giờ rưỡi, thế ly ly chợt uống trước cơn nữa giờ.

Thuốc Quina Laroche thường ta uống không pha nước mà khi khỏi uống rồi thì pha nước sôi mà uống cho đỡ khát.

COGNAC VÀ CÔNG-TI
ông thầy bán thuốc hạng nhất tại Paris.